

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 760

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 25 septembrie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 363 din 30 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal	2–4
	Decizia nr. 472 din 27 iunie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (6) din Codul penal	5–7
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
65.	— Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991	8–10
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
1.600/2.435.	— Ordin al ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului finanțelor publice pentru aprobarea modelului extrasului situațiilor financiare anuale care se publică de întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale	11–13
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI		
1.	— Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancale	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 363**

din 30 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal, excepție ridicată de Adrian Vasile Peștean în Dosarul nr. 897/1.752/2016 al Tribunalului Sălaj — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.025 D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se face trimitere la doctrina de drept penal recentă, care apreciază că este laudabilă inițiativa legiuitorului de a fi introdus, în ipoteza normei penale criticate, condiția ca fapta săvârșită să fie de natură a pune în pericol valorile sociale ocrotite. Se susține că această condiție a capacității de a pune în pericol poate fi obiectivizată, pe baza datelor existente în dosarul cauzei, care sunt supuse aprecierii judecătorești. Se mai susține că legiuitorul nu poate fi exhaustiv și nu poate epuiza toate situațiile pe care realitatea, la un moment dat, le creează. De altfel, se observă că, în jurisprudența lor, atât Curtea Constituțională, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au arătat că, oricât de clară ar fi o dispoziție legală, în mod inevitabil, se ajunge la elemente de interpretare judiciară, iar exigența previzibilității nu împiedică sau nu se opune clarificării graduale, pe bază de interpretare judiciară, cu condiția ca această interpretare să fie una rezonabilă și coerentă, prin raportare la substanța infracțiunii. Or, se arată că o simplă lectură a jurisprudenței în materie permite oricărei persoane să înțeleagă care este sensul sintagmei „*de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri*” din cuprinsul dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 19 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 897/1.752/2016, **Tribunalul Sălaj — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 253 alin. (4) din**

Codul penal, excepție ridicată de Adrian Vasile Peștean într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției autorului excepției sub aspectul săvârșirii infracțiunii de distrugere, prevăzută la art. 253 alin. (4) din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că sintagma „*de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri*” din cuprinsul dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal nu îndeplinește cerințele de claritate, precizie și previzibilitate impuse de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât este susceptibilă de a primi interpretări diferite prin hotărârile instanțelor judecătorești, lăsând, astfel, loc arbitrarului. Se arată că transformarea infracțiunii de distrugere în forma agravată dintr-o infracțiune de rezultat în una de pericol, prin dispozițiile Codului penal în vigoare, și lipsa unei definiții legale a noțiunii criticate au ca efect încadrarea, în mod arbitrar, a faptelor care constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii de distrugere, conform alin. (1) sau alin. (4) al art. 253 din Codul penal, cu consecința dispunerii, în cel de-al doilea caz, în mod arbitrar, a măsurii arestului preventiv, având în vedere limitele speciale ale pedepsei prevăzute pentru forma agravată a infracțiunii, reglementate la art. 253 alin. (4) din Codul penal. Or, această măsură preventivă, fiind cea mai intruzivă în drepturile fundamentale ale persoanei vizate, este obligatoriu a fi dispusă conform unor dispoziții legale ce respectă standardul calității legii. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 553 din 16 iulie 2015, prin care Curtea a constatat că lipsa de claritate, precizie și previzibilitate a dispozițiilor art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală, ce reglementează măsura arestului preventiv, este de natură a încălca dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, având în vedere că persoana supusă măsurii arestării preventive nu poate beneficia de un proces corect și echitabil, de vreme ce norma în cauză poate fi interpretată de către instanțele de judecată cu o marjă largă de apreciere a sferei infracțiunilor pentru care poate fi dispusă această măsură, statuând, totodată, că aprecierile pur subiective trebuie excluse din cadrul ipotezei normative analizate. Se mai susține că dispozițiile art. 217 alin. 4 din Codul penal din 1969, ce reglementau infracțiunea de distrugere, erau mai clare, mai precise și mai previzibile.

6. **Tribunalul Sălaj — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că sintagma „*de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri*” îndeplinește cerințele de calitate a legii impuse de Constituție și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și că, în lipsa unei definiții legale a sintagmei criticate, destinatarii legii pot deduce, prin interpretarea dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal, care sunt faptele sancționate penal prin norma anterior menționată și își pot adapta conduita conform exigențelor acesteia. Se arată că, într-adevăr, potrivit dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal, infracțiunea de distrugere, în forma calificată, a devenit o infracțiune de pericol, spre deosebire de infracțiunea similară, prevăzută la art. 217 alin. 4 din Codul penal din 1969, care era o infracțiune de rezultat, dar că acest

aspect ține de politica penală a legiuitorului. Mai mult, se susține că noua reglementare clarifică noțiunea de „*pericol public*” din cuprinsul prevederilor art. 217 alin. 4 din Codul penal din 1969, legiuitorul arătând că prin aceasta se înțelege un pericol pentru alte persoane sau bunuri.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că dispozițiile art. 253 alin. (4) din Codul penal sunt clare, precise și previzibile și că acestea îndeplinesc exigențele de calitate a legii impuse prin jurisprudența Curții Constituționale și prin cea a Curții Europene a Drepturilor Omului. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și nr. 146 din 12 martie 2015, precum și la hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 15 noiembrie 1996, 25 noiembrie 1996, 4 mai 2000 și 9 noiembrie 2006, pronunțate în cauzele *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și *Leempoel & S.A. Ed. CineRevue împotriva Belgiei*, paragraful 59. Se arată, de asemenea, că dispozițiile legale criticate trebuie interpretate în contextul ansamblului normativ din care fac parte, pentru a decide cu privire la previzibilitatea acestora, făcându-se, de asemenea, trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 92 din 3 martie 2015, paragraful 14.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că textele criticate sunt constituționale. Se susține că, într-adevăr, spre deosebire de vechea reglementare, conform căreia reținerea infracțiunii de distrugere în forma agravată era condiționată de producerea unui pericol public, potrivit prevederilor art. 253 alin. (4) din Codul penal, aceeași infracțiune este una de pericol, faptele săvârșite trebuind să fie „*de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri*”. Însă, acest aspect nu este de natură a încălca cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale textului criticat, destinatarii legii putându-și adapta conduita la exigențele acestuia. Se face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv la hotărârile din 25 mai 1993, 24 mai 2007, 12 februarie 2008, 20 ianuarie 2009 și 17 septembrie 2009, pronunțate în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei*, *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, *Kafkaris împotriva Ciprului*, *Sud Fondi și alții împotriva Italiei* și *Scoppola împotriva Italiei*, prin care instanța europeană a reținut că, având în vedere caracterul general al legilor, acestea nu pot prezenta o precizie absolută, dar că acest aspect nu încalcă, de principiu, dispozițiile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la legalitatea incriminării și a pedepsei.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului și al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 253 alin. (4) din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun, săvârșită prin incendiere, explozie ori prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani*”.

13. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la calitatea legii, art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și art. 23 alin. (12) referitor la legalitatea incriminării, critică ce rezultă din analiza excepției de neconstituționalitate.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, într-adevăr, sintagma „*de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri*” nu beneficiază de o definiție legală, în sensul normei penale. Lipsa acestei autonomii conceptuale denotă intenția legiuitorului de a conferi sintagmei „*de natură să pună în pericol*” sensul uzual al termenilor care o compun. Prin urmare, procedând la interpretarea literară a textului, Curtea constată că expresia criticată, în contextul definirii infracțiunii de distrugere, în forma agravată, prevăzută la art. 253 alin. (4) din Codul penal, are în vedere orice faptă de distrugere, de degradare sau de aducere în stare de neîntrebuințare a unui bun, comisă prin una dintre metodele enumerate în ipoteza normei de incriminare, respectiv incendiere, explozie sau orice alt mijloc asemănător, aptă să creeze prejudicii altor persoane sau bunuri. Așa fiind, Curtea reține că legiuitorul a reglementat sintagma criticată în scopul incriminării nu doar a faptelor descrise în ipoteza normei de incriminare a formei de bază a infracțiunii, prevăzute la art. 253 alin. (1) din Codul penal, ci și a faptelor ce creează o situație care, *per se*, este însoțită de premisele afectării altor persoane sau bunuri.

15. Aceste aspecte nu sunt, însă, de natură a afecta claritatea, precizia și previzibilitatea dispozițiilor art. 253 alin. (4) din Codul penal, sensul textului criticat putând fi, cu ușurință determinat, de către destinatarii legii penale, prin simpla interpretare gramaticală a prevederii legale analizate. Astfel, atât organele judiciare, chemate să aplice legea penală, cât și persoanele cu o educație medie, apelând, eventual, la interpretarea dată de către un profesionist, pot stabili dacă faptele de distrugere analizate și, respectiv, săvârșite, pun în primejdie alte persoane sau bunuri și, în consecință, pot fi plasate în sfera de incriminare a normei penale prevăzute la art. 253 alin. (4) din Codul penal, putându-și adapta actele și, respectiv, conduita la exigențele textului criticat.

16. Cu privire la respectarea principiului legalității incriminării, Curtea constată că, în jurisprudența sa, spre exemplu, prin Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, paragrafele 30 și 31, a statuat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Cu aceeași ocazie, făcând trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea a reținut că formularea normelor juridice nu poate prezenta o precizie absolută și că una dintre

tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. S-a arătat, astfel, că oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal.

S-a reținut, totodată, că nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna și că, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. S-a constatat, prin urmare, că rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, s-a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 22 noiembrie 1995, 24 mai 2007, 12 februarie 2008 și 21 octombrie 2013, pronunțate în cauzele *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni* și *Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, și *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

17. Pentru aceste motive, Curtea reține că prevederile art. 253 alin. (4) din Codul penal respectă standardul de calitate a legii, prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție, și, prin urmare, principiul legalității incriminării, reglementat la art. 1 din Codul penal și la art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru acest din urmă considerent, neputând fi reținută nici încălcarea, prin textul criticat, a dispozițiilor art. 23 alin. (12) din Constituție [a se vedea, cu privire la aplicarea art. 1 alin. (5) din Constituție în materia incriminării, Decizia nr. 82 din 23 februarie 2016,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 13 mai 2016, paragrafele 15—17, și Decizia nr. 321 din 17 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 18 iulie 2016, paragraful 17].

18. Referitor la pretinsa încălcare, prin textul criticat, a prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție, Curtea reține că norma constituțională anterior menționată garantează dreptul părților de acces liber la justiție, precum și dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, constituind valorificarea explicită a prevederilor art. 6 din Convenție. Dreptul de acces liber la justiție presupune dreptul oricărei persoane de a se adresa instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor și a intereselor sale legitime. De asemenea, dreptul la un proces echitabil presupune asigurarea unor principii fundamentale precum contradictorialitatea și egalitatea armelor, care presupun ca fiecare dintre părți să dispună de posibilități suficiente, echivalente și adecvate de a-și susține apărările, fără ca vreuna dintre ele să fie defavorizată în raport cu cealaltă. Așa fiind, dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (3) vizează drepturi procesuale, motiv pentru care nu sunt incidente în prezenta cauză, întrucât art. 253 alin. (4) din Codul penal constituie o normă de drept penal substanțial, prin intermediul căreia nu pot fi asigurate standardele de constituționalitate mai sus enumerate (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 85 din 23 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 25 aprilie 2016, paragrafele 19—20).

19. În ceea ce privește critica referitoare la modificarea infracțiunii de distrugere, față de varianta corespunzătoare prevăzută la art. 217 din Codul penal din 1969, dintr-o infracțiune de rezultat într-o infracțiune de pericol, Curtea constată că aspectul consumării formei agravate, prevăzute la art. 253 alin. (4) din Codul penal, în momentul creării stării de pericol pentru alte persoane sau bunuri reprezintă opțiunea legiuitorului, exprimată conform politicii sale penale și în marja de apreciere prevăzută la art. 61 alin. (1) din Constituție, nefiind de natură a contraveni dispozițiilor constituționale invocate de autorul excepției (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, paragraful 17).

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Vasile Peștean în Dosarul nr. 897/1.752/2016 al Tribunalului Sălaj — Secția penală și constată că dispozițiile art. 253 alin. (4) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Sălaj — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 472

din 27 iunie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (6) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (6) din Codul penal, excepție ridicată de Ștefan Fazekaș și Valentin Emil Martinovici în Dosarul nr. 1.892/108/2015 al Tribunalului Arad — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 991D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate. Astfel, arată că dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal definesc grupul infracțional organizat prin folosirea sintagmei „constituit pentru o anumită perioadă de timp”, ceea ce semnifică faptul că grupul respectiv nu are caracter ocazional. Așadar, sintagma criticată este previzibilă, condiția impusă de legiuitor reprezentând tocmai o garanție care asigură calificarea și sancționarea ca infracțiune distinctă doar a pluralității constituite de infractori, iar nu a pluralității ocazionale (participația penală), în vederea evitării pedepsirii unei persoane de două ori — atât ca autor, cât și ca membru al unui grup infracțional — în cazul în care, în realitate, este vorba de o simplă participație penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Sentința penală nr. 144 din 25 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.892/108/2015, **Tribunalul Arad — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 367 alin. (6) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Ștefan Fazekaș și Valentin Emil Martinovici cu ocazia soluționării unei cauze penale privind trimiterea în judecată a inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, infracțiune prevăzută de art. 367 alin. (1) din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal încalcă prevederile constituționale privind principiul legalității, precum și prevederile referitoare la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Consideră că sintagma „constituit pentru o anumită perioadă de timp” este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât în norma de incriminare nu există elemente care să arate când anume, adică după cât timp, se poate discuta despre un grup infracțional organizat, astfel că nu poate fi determinat intervalul de timp care trebuie să curgă de la constituirea grupului pentru ca acesta să dobândească un caracter infracțional distinct de cel al faptelor

ilicite urmărite. Arată că legiuitorul este obligat să indice în mod clar și neechivoc toate condițiile de existență a unei infracțiuni în chiar cuprinsul normei de incriminare, iar dacă nu — condițiile de tipicitate trebuie să poată fi identificate cu ușurință prin trimiterea la un alt text de lege cu care norma de incriminare se află în conexiune.

6. **Tribunalul Arad — Secția penală** arată că nu se poate susține că dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal nu îndeplinesc condițiile referitoare la calitatea legii impuse de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel, arată că sintagma „o anumită perioadă de timp” trebuie interpretată de la caz la caz, timpul fiind un criteriu cantitativ, care, în cazul incriminării criticate, nu poate fi cuantificat în mod precis, pe unități de timp, cum ar fi: o zi, o săptămână, o lună.

7. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate sunt formulate în mod clar și inteligibil — fără dificultăți sintactice sau pasaje obscure ori echivoce — și reglementează cu claritate conduita de urmat de către destinatarul normei penale. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite cerințe calitative, printre care și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și Decizia nr. 146 din 12 martie 2015). Arată că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59). Așadar, previzibilitatea unei norme presupune ca destinatarul acesteia să aibă posibilitatea de a-și reprezenta aspectele în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Consideră, astfel, că sintagma „pentru o anumită perioadă de timp” are în vedere caracterul nespontan al acțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat și nu este de natură a afecta previzibilitatea normei criticate, orice destinatar al acesteia putând să îi cunoască înțelesul și să își adapteze conduita exigențelor legii. Curtea Constituțională a precizat în jurisprudența sa că dispozițiile de lege criticate trebuie analizate în ansamblul normativ din care fac parte, pentru a decide asupra predictibilității acestora (Decizia nr. 92 din 3 martie 2015, paragraful 14). În acest context observă că nu se poate presupune în mod rezonabil că destinatarul normei penale nu are suficiente date pentru a înțelege ce înseamnă fapta de constituire a unui grup infracțional organizat.

9. **Avocatul Poporului** precizează că își menține punctul de vedere reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 393 din 28 mai 2015 și nr. 17 din 19 ianuarie 2016, în sensul că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Prin grup infracțional organizat se înțelege grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni*”.

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, precum și a prevederilor art. 7 referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că pluralitatea constituită este o formă a pluralității de infractori — alături de pluralitatea naturală și de pluralitatea ocazională (participația penală) —, creată prin asocierea sau gruparea mai multor persoane în vederea săvârșirii de infracțiuni. Spre deosebire de celelalte două forme ale pluralității de infractori, pluralitatea constituită se caracterizează prin aceea că ia naștere prin simplul fapt al asocierii sau grupării mai multor persoane în vederea săvârșirii de infracțiuni — indiferent dacă această asociere sau grupare a fost sau nu urmată de punerea în practică a vreunui din proiectele infracționale —, fiind incriminată prin voința legiuitorului tocmai datorită caracterului periculos al grupării, care este structurată, de regulă, în trepte sau nivele de comandă, cu sarcini precise, ierarhizări exacte, disciplină și subordonare. Potrivit doctrinei, condițiile de existență a pluralității constituite sunt următoarele: a) să existe o grupare de mai multe persoane; b) gruparea să fie constituită pe o anumită perioadă de timp, să nu aibă caracter ocazional; c) gruparea să aibă un program infracțional și o structură ierarhică.

15. Curtea observă că, având în vedere necesitatea combaterii unor astfel de structuri infracționale, Codul penal a incriminat constituirea unui grup infracțional organizat în dispozițiile art. 367. Acțiunile prevăzute de alin. (1) al art. 367 din Codul penal, care reprezintă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, respectiv inițierea, constituirea, aderarea sau sprijinirea, sunt identice cu acțiunile care constituiau elementul material al infracțiunilor prevăzute de art. 323 din Codul penal din 1969 și de art. 7 alin. (1) și art. 8 din Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 29 ianuarie 2003) — în reglementarea anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012).

16. În schimb, alin. (6) al art. 367 din Codul penal definește „*grupul infracțional organizat*” ca fiind „*grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni*”, extinzând sfera noțiunii de grup infracțional organizat, astfel cum era aceasta definită în dispozițiile art. 2 lit. a) din Legea nr. 39/2003, potrivit căreia grupul infracțional organizat era — în înțelesul legii menționate — „*grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, care există pentru o perioadă și acționează în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține direct sau indirect un beneficiu financiar sau alt beneficiu material; nu constituie grup infracțional organizat grupul format ocazional în scopul comiterii imediate a uneia sau mai multor infracțiuni și care nu are continuitate sau o structură determinată ori roluri prestabilite pentru membrii săi în cadrul grupului*”. Incriminarea instituită prin art. 367 din Codul penal a preluat, astfel, atât dispozițiile art. 7 din Legea nr. 39/2003, cât și pe cele ale art. 323 din Codul penal anterior și ale art. 8 din Legea nr. 39/2003, așa cum rezultă și din expunerea de motive a noului Cod penal, în care se arată că, în privința grupărilor infracționale, noul cod urmărește să renunțe la paralelismul existent înainte de intrarea sa în vigoare între textele care incriminează acest gen de fapte (grup infracțional organizat, asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, complot, grupare teroristă) în favoarea instituirii unei incriminări-cadru — constituirea unui grup infracțional organizat — cu posibilitatea menținerii ca incriminare distinctă a asociației teroriste, dat fiind specificul acesteia (Decizia nr. 393 din 28 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 12 august 2015, paragrafele 33 și 34).

17. Curtea nu poate reține critica autorilor excepției, în sensul că sintagma „*constituit pentru o anumită perioadă de timp*” ar fi lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, pe motiv că în norma de incriminare nu ar exista elemente care să arate când anume, adică după cât timp de la constituire, grupul infracțional poate fi calificat ca fiind unul organizat.

18. Așa cum s-a arătat mai sus, noțiunea de grup infracțional organizat era definită și în dispozițiile art. 2 lit. a) din Legea nr. 39/2003 ca fiind grupul structurat, „*care există pentru o perioadă*”, formulare similară cu sintagma „*care există de o anumită perioadă*”, conținută în prevederile art. 2 lit. a) din Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, ratificată de România prin Legea nr. 565/2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 813 din data de 8 noiembrie 2002).

19. Curtea reține că sintagma „*constituit pentru o anumită perioadă de timp*” reprezintă o condiție de existență a infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, care are menirea de a face diferența între pluralitatea constituită de infractori — incriminată de dispozițiile art. 367 din Codul penal — și pluralitatea ocazională, cu scopul de a evita ca simpla participație penală la săvârșirea unei infracțiuni să fie sancționată de două ori, atât ca infracțiune distinctă, cât și ca autorat, instigare sau complicitate la infracțiunea efectiv comisă, ceea ce ar fi inadmisibil.

20. Așadar, nu poate constitui grup infracțional organizat grupul format ocazional în scopul comiterii imediate a uneia sau a mai multor infracțiuni și care nu are continuitate. Cerința ca gruparea să fie constituită pe o anumită perioadă de timp semnifică tocmai faptul că ea nu trebuie să aibă caracter ocazional. Aceasta înseamnă că între membrii grupului infracțional organizat trebuie să existe o înțelegere care conferă stabilitate și durabilitate. În acest sens, instanța supremă a stabilit că infracțiunea de asociere pentru săvârșirea de infracțiuni — prevăzută de dispozițiile art. 323 din Codul penal din 1969 — presupunea o întovărășire de oarecare durată, în

vederea realizării unui scop infracțional comun, iar nu o simplă înțelegere întâmplătoare și spontană.

21. Curtea observă că intervalul de timp care trebuie să se scurgă de la constituirea grupului pentru ca acesta să dobândească un caracter infracțional distinct de cel al infracțiunilor care intră în scopul său nu poate fi stabilit cu o precizie absolută, prin raportarea la unități de timp, ci se poate determina numai în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte.

22. Astfel, îndeplinirea condiției referitoare la existența grupului infracțional organizat de a fi „constituit pentru o anumită perioadă de timp” reprezintă, în mod necesar, un element de interpretare judiciară, care se impune a fi lăsat de legiuitor la aprecierea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești, destinatarii legii penale având posibilitatea să cunoască, din însuși textul normei juridice criticate — la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate — care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea lor penală și care este pedeapsa pe care o riscă.

23. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal nu au o formulare ambiguă, neclară sau imprevizibilă, astfel că nu încalcă cerințele de claritate, precizie și previzibilitate a legii, cerințe impuse de prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție privind legalitatea pedepsei, precum și de dispozițiile art. 7 referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că există un proces firesc prin care regulile răspunderii penale se clarifică în mod gradual, pe calea interpretării judiciare, de la un caz la altul, singura condiție ce se cere îndeplinită fiind aceea ca rezultatul acestui proces de clarificare, de lămurire a conținutului normei, să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil.

24. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia art. 7 paragraful 1 din Convenție referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), care, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu prin analogie. Rezultă, astfel, că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către

instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91]. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.

25. Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea de Strasbourg a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ștefan Fazekaș și Valentin Emil Martinovici în Dosarul nr. 1.892/108/2015 al Tribunalului Arad — Secția penală și constată că dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Arad — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 iunie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991

Având în vedere necesitatea clarificării în regim de urgență a unor aspecte incidente în procedura de acordare și redobândire a cetățeniei române rezultate din practica neuniformă în materia dobândirii cetățeniei române de către copiii minori născuți din părinți cetățeni străini sau fără cetățenie, care a generat interpretări divergente la nivelul autorităților cu atribuții în acest domeniu, cu consecințe grave în ceea ce privește situația persoanelor, care au invocat drepturi izvorâte din modul în care instituțiile statului au aplicat, până în prezent, reglementările în vigoare, astfel:

— într-o primă etapă, interpretarea și aplicarea în practică a art. 9 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost aceea că, pentru minor, dobândirea cetățeniei române ar decurge cvasiautomat din legătura de filiație, nefiind obligatorie parcurgerea procedurii de acordare a cetățeniei române odată cu părinții, la autoritatea competentă potrivit legii;

— în prezent, la nivelul autorităților publice cu atribuții în domeniul actelor de stare civilă, actelor de identitate și documentelor de călătorie, prevederile legale amintite sunt aplicate în sensul că acordarea la cerere a cetățeniei este incompatibilă cu dobândirea prin efectul legii a acesteia, astfel că, în situația în care pentru persoanele solicitante nu a fost urmată procedura de dobândire a cetățeniei române odată cu părinții sau cu părintele acestora, la autoritatea competentă, aceste autorități refuză înscrierea în registrele de stare civilă române a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine sau eliberarea actului de identitate ori a pașaportului românesc ori, după caz, reînnoirea acestor documente eliberate anterior, considerând că persoanele respective nu au dobândit cetățenia română,

luând în considerare faptul că această practică a generat numeroase litigii, soluționate în mod definitiv sau în curs de soluționare pe rolul instanțelor judecătorești,

ținând cont de faptul că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului precizează că:

— în materie de calitate, claritate și previzibilitate a legii, o importanță deosebită o are existența unei practici uniforme și constante în stabilirea caracterului previzibil al reglementării aplicabile în materia cetățeniei;

— dreptul de a dobândi sau a păstra cetățenia unui anumit stat nu este garantat de Convenție sau protocoalele la aceasta, însă nu a exclus posibilitatea ca refuzul sau retragerea arbitrară a cetățeniei să pună o problemă pe terenul art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în anumite împrejurări, din cauza impactului unei astfel de măsuri asupra vieții private a persoanei,

având în vedere, față de situația expusă anterior, că procedura de dobândire a cetățeniei române de către copiii minori trebuie regândită din nevoia adoptării unor norme care să înlăture, cu efect imediat, posibilitatea apariției în continuare a stării de incertitudine în rândul persoanelor care ar putea fi afectate prin aplicarea procedurii menționate, instituindu-se, pentru instituțiile cu atribuții în domeniu, unele reguli de fond și procedurale clare, având ca scop înlăturarea riscului apariției unor interpretări diferite,

ținând seama de faptul că, în considerarea existenței, la acest moment, a unui număr foarte mare de persoane care, invocând, în diferite etape, drepturi rezultate din aplicarea legii, au o situație incertă cu privire la statul lor juridic, este necesară reglementarea unor norme tranzitorii care să le recunoască calitatea de cetățeni români și să înlăture în termen cât mai scurt consecințele grave suferite de aceste persoane în ceea ce privește derularea unei activități de familie și profesionale normale,

având în vedere faptul că, pentru perioada 2015—2017, în evidențele Direcției Generale de Pașapoarte, cu privire la persoanele care nu au parcurs procedura de dobândire a cetățeniei române odată cu părinții, dar care s-au aflat în situații ce au avut legătură cu activitatea de pașapoarte, s-a constatat existența unui număr de 951 de cereri de eliberare a pașapoartelor respinse pe motiv că solicitanții nu au făcut dovada cetățeniei române, iar pe rolul instanțelor de judecată au fost înregistrate 31 de cauze în care Direcția Generală de Pașapoarte a avut/are calitatea de pârât, cu obiect formulat diferit, fiind soluționate definitiv 12 cauze, în toate cazurile fiind pronunțate soluții de respingere a cererilor de chemare în judecată,

ținând cont de faptul că, potrivit evidențelor Direcției de Stare Civilă a Sectorului 1 al Municipiului București, au fost formulate în justiție un număr de 285 de acțiuni având ca obiect „anularea actelor de stare civilă” transcrise fără ca titularul actului de stare civilă să facă dovada calității de cetățean român, potrivit legii, sau „obligație de a face”, soluționate definitiv, soluționate în primă instanță sau în curs de soluționare pe rolul primei instanțe, cu soluții favorabile atât titularilor, cât și autorității publice,

luând în considerare faptul că numărul persoanelor ale căror cereri de transcriere au fost respinse, justificat de faptul că verificările efectuate nu au condus la clarificarea statutului juridic față de statul român, este ridicat (2014: 21 de cereri; 2015: 583 de cereri; 2016: 69 de cereri; 2017: 13 cereri), în contextul în care și la nivelul Autorității Naționale pentru Cetățenie, în perioada 2010—2017, au fost aprobate un număr de 499.904 de cereri de redobândire a cetățeniei române în care au fost incluși un număr total de 122.375 de copii, numărul de copii menționat regăsindu-se în doar 84.785 de cereri din numărul total de cereri aprobate,

ținând cont de faptul că sunt necesare măsuri legislative similare, ca soluție cu titlu excepțional, care să evite apariția unui tratament diferențiat determinat de excluderea unor categorii de persoane de la aplicarea acestui beneficiu, respectiv persoanele cu privire la care s-a stabilit prin hotărâre judecătorească definitivă că nu au dobândit cetățenia română, întrucât pentru acestea nu s-a parcurs procedura privind dobândirea cetățeniei române la autoritatea competentă odată cu părinții sau cu părintele care a obținut cetățenia română, dar care și-au înscris ori transcris în registrele de stare civilă române certificatele sau extrasele de stare civilă eliberate de autoritățile străine sau au obținut, după caz, înscrierea în actele de stare civilă române a mențiunilor privind dobândirea cetățeniei române, fiind minori la data dobândirii sau redobândirii cetățeniei române de către părinții sau, după caz, de către unul dintre părinții lor,

în considerarea necesității de asigurare a unui statut juridic cert cu privire la dobândirea cetățeniei române de către copilul adoptat se impune reglementarea situației în care adopția se face de către soțul cetățean român al părintelui firesc sau adoptiv, cetățean străin, ori de către persoana de cetățenie română care se află într-o relație stabilă și conviețuiește cu acest părinte în condițiile prevăzute de Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată,

întrucât, în considerarea volumului fluctuant al cererilor de cetățenie adresate Autorității Naționale pentru Cetățenie de la înființare și până în prezent (în anul 2010 — 96.695, în 2011 — 102.719, în 2012 — 89.033, în 2013 — 53.181, în 2014 — 21.987, în 2015 — 81.531, iar în 2016 — 115.217), pentru a crea posibilitatea adaptării periodice corespunzătoare a numărului membrilor Comisiei pentru cetățenie prin raportare la volumul activității curente, astfel încât aceste fluctuații să nu afecteze ritmul de soluționare a cererilor, este necesar ca, în funcție de resursele umane disponibile, numărul membrilor Comisiei pentru cetățenie, care își desfășoară activitatea în limita cvorumului minimal de cel puțin 3 membri, să poată fi mărit corespunzător, de o manieră facilă și flexibilă, prin ordin al ministrului justiției, aspect de natură a contribui la îmbunătățirea serviciului public, cu repercusiuni favorabile asupra ritmului de soluționare a cererilor de acordare și redobândire a cetățeniei române,

în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, care impune adoptarea unei soluții imediate, conform celor expuse,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 13 august 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care adopția se face de către soțul cetățean român al părintelui firesc sau adoptiv, cetățean străin, ori de către persoana de cetățenie română care se află într-o relație stabilă și conviețuiește cu acest părinte în condițiile prevăzute de Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată, cetățenia minorului va fi hotărâtă, de comun acord, de către adoptator și părintele cetățean străin. În situația în care aceștia nu cad de acord, instanța judecătorească competentă să încuviințeze adopția va decide asupra cetățeniei minorului, ținând seama de interesele acestuia. Minorului care a împlinit 14 ani i se cere consimțământul.”

2. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Copilul născut din părinți cetățeni străini sau fără cetățenie, care nu a împlinit vârsta de 18 ani și care domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României, dobândește cetățenia română la cererea părinților săi, odată cu aceștia; cererea va fi depusă odată cu cererea părinților de acordare a cetățeniei române întemeiată pe art. 8.

(2) În cazul în care numai unul dintre părinți solicită acordarea cetățeniei române în temeiul art. 8, părinții vor hotărî, de comun acord, cu privire la cetățenia copilului care nu a împlinit vârsta de 18 ani și care domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României. În situația în care părinții nu cad de acord, tribunalul de la domiciliul minorului va decide, ținând seama de interesele acestuia. În cazul copilului care a împlinit vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia.

(3) Cererea privind acordarea cetățeniei române, în condițiile alin. (2), copilului care nu a împlinit vârsta de 18 ani va fi depusă odată cu cererea prin care părintele solicită acordarea cetățeniei române. Copilul dobândește cetățenia română pe aceeași dată cu părintele său.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (3), pentru copilul născut după data depunerii cererii de către părinți sau, după caz, de către părinte, cererea poate fi depusă până la data acordării cetățeniei române acestora.

(5) În cazul în care minorul nu a dobândit cetățenia română în condițiile alin. (1) sau (3), părinții sau, după caz, părintele care a obținut cetățenia română în temeiul art. 8 pot/poate depune o cerere privind acordarea cetățeniei române minorului, dacă acesta domiciliază pe teritoriul României, la data cererii. Cererea va fi însoțită de dovada mijloacelor legale pentru o existență decentă, în condițiile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. d), precum și, după caz, de acordul celuilalt părinte. Soluționarea cererii se face prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, pe baza raportului conținând propunerea motivată a Comisiei pentru cetățenie, cu aplicarea în mod corespunzător a

dispozițiilor alin. (2). Copilul minor dobândește cetățenia română la data emiterii ordinului președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie. În cazul în care copilul devine major în timpul procesului de soluționare a cererii, acesta va depune jurământul.

(6) Prevederile alin. (1)—(5) sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul cererilor privind dobândirea cetățeniei române de către copilul care nu a împlinit vârsta de 18 ani formulate de părinții sau, după caz, de părintele care solicită acordarea cetățeniei române în temeiul art. 8¹ și 8².”

3. La articolul 10, după alineatul (3) se introduc trei noi alineate, alineatele (4)—(6), cu următorul cuprins:

„(4) Cererea privind dobândirea cetățeniei române de către copilul care nu a împlinit vârsta de 18 ani va fi depusă odată cu cererea prin care părinții săi ori, după caz, părintele său solicită redobândirea cetățeniei române. În cazul în care numai unul dintre părinți solicită redobândirea cetățeniei române este necesar consimțământul celuilalt părinte, precum și al copilului care a împlinit vârsta de 14 ani. Copiii minori dobândesc cetățenia română odată cu părinții sau, după caz, cu unul dintre ei. Dispozițiile art. 9 alin. (4) rămân aplicabile.

(5) În cazul în care minorul nu a dobândit cetățenia română în condițiile alin. (4), părinții sau, după caz, părintele care a obținut cetățenia română pot/poate depune o cerere privind dobândirea cetățeniei române de către minor. Soluționarea cererii se face prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, pe baza raportului conținând propunerea motivată a Comisiei pentru cetățenie, cu aplicarea în mod corespunzător a dispozițiilor alin. (4). Copilul minor dobândește cetățenia română la data emiterii ordinului președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie. În cazul în care copilul devine major în timpul procesului de soluționare a cererii, acesta va depune jurământul.

(6) În cazul în care numai unul dintre părinți solicită redobândirea cetățeniei române sau după, caz, a redobândit cetățenia română, iar părinții nu cad de acord cu privire la cetățenia copilului care nu a împlinit vârsta de 18 ani și care domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României, tribunalul de la domiciliul minorului va decide, ținând seama de interesele acestuia. În cazul copilului care a împlinit vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia.”

4. La articolul 11, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Dispozițiile art. 10 alin. (2)—(6) se aplică în mod corespunzător.”

5. La articolul 14, alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Membrii Comisiei și președintele acesteia se numesc prin ordin al ministrului justiției, pentru un mandat de 2 ani, și pot fi revocați pe toată durata mandatului prin ordin al ministrului justiției. Numărul membrilor Comisiei se stabilește anual prin ordin al ministrului justiției.

(4) Comisia are activitate permanentă, este formată din personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Autorității Naționale pentru Cetățenie, din care unul are calitatea de președinte. Lucrările Comisiei nu sunt publice, acestea se desfășoară în prezența a cel puțin 3 membri și sunt prezidate de președinte, iar în lipsa acestuia, de către un membru desemnat de acesta.”

6. La articolul 20, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) În situația în care copiii minori dobândesc cetățenia română odată cu părinții sau cu unul dintre ei, acestora li se va elibera certificat de cetățenie distinct și nu depun jurământul.”

7. La articolul 20, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alineatul (7¹), cu următorul cuprins:

„(7¹) În situația în care copiii minori dobândesc cetățenia română în condițiile art. 9 alin. (5) și (6), art. 10 alin. (5) sau art. 11 alin. (2), acestora li se va elibera certificat de cetățenie.”

8. La articolul 22, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Cetățenia copilului până la vârsta de 14 ani se dovedește cu pașaportul, cu titlul de călătorie fără mențiunea «identitate incertă», cu certificatul prevăzut la art. 20 alin. (7) și (7¹) sau cu certificatul său de naștere românesc, însoțit de actul de identitate, certificatul de cetățenie sau pașaportul oricăruia dintre părinți, emise de autoritățile române, ori cu documentele prevăzute la art. 23.”

Art. II. — (1) Sunt cetățeni români de la data dobândirii sau redobândirii cetățeniei române de către ambii părinți sau, după caz, de către unul dintre părinți persoanele pentru care nu s-a parcurs procedura privind dobândirea cetățeniei române la autoritatea competentă potrivit legii, odată cu părinții care au dobândit cetățenia română sau, după caz, cu părintele care a dobândit cetățenia română, dar au obținut, până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, înscrierea ori transcrierea în registrele de stare civilă române a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine sau, după caz, înscrierea pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române a mențiunilor cu privire la dobândirea cetățeniei române, în temeiul art. 9 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca urmare a dobândirii sau redobândirii cetățeniei române de către ambii părinți sau, după caz, de către unul dintre părinți, fiind minori la data dobândirii sau redobândirii cetățeniei române de către părinții lor sau, după caz, de către părintele lor.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile, cu respectarea condițiilor acolo prevăzute, și persoanelor:

a) cărora, prin hotărâre judecătorească definitivă, li s-a anulat, după caz, actele de stare civilă, mențiunile cu privire la dobândirea cetățeniei române înscrise pe acestea ori actele de identitate sau documentele de călătorie românești eliberate în temeiul actelor de stare civilă sau al mențiunilor cu privire la dobândirea cetățeniei române, cu motivarea că nu au dobândit cetățenia română întrucât pentru acestea nu s-a parcurs procedura privind dobândirea cetățeniei române la autoritatea competentă potrivit legii odată cu părinții care au obținut cetățenia română sau, după caz, cu părintele care a dobândit cetățenia română;

b) cu privire la care, prin hotărâre judecătorească definitivă, în alte situații decât cele prevăzute la lit. a), s-a stabilit că nu au dobândit cetățenia română cu motivarea că pentru acestea nu s-a parcurs procedura privind dobândirea cetățeniei române la autoritatea competentă potrivit legii odată cu părinții care au obținut cetățenia română sau, după caz, cu părintele care a dobândit cetățenia română.

(3) Cererile de înscriere sau transcriere în registrele de stare civilă române a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, precum și cererile prin care se solicită înscrierea mențiunii cu privire la dobândirea cetățeniei române pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române, formulate în temeiul art. 9 din Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 119/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și depuse la autoritățile competente până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se soluționează ținându-se seama de dispozițiile alin. (1), cu îndeplinirea condițiilor acolo prevăzute. Dispozițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt și rămân aplicabile la soluționarea acestor cereri; cu toate acestea, prin derogare de la dispozițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, copilul devenit major hotărăște asupra cetățeniei sale. Persoanele cărora li s-au respins aceste cereri până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență pot depune noi cereri.

Art. III. — Cererile aflate în curs de soluționare la Comisia pentru cetățenie din cadrul Autorității Naționale pentru Cetățenie se vor rezolva potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificată și completată prin prezenta ordonanță de urgență.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Ministrul justiției,
Tudorel Toader

Ministrul afacerilor interne,
Carmen Daniela Dan

p. Ministrul afacerilor externe,
George Ciamba,
secretar de stat

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE
Nr. 1.600 din 22 august 2017

MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE
Nr. 2.435 din 15 septembrie 2017

ORDIN

pentru aprobarea modelului extrasului situațiilor financiare anuale care se publică de întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale

Având în vedere prevederile:

— art. 9 alin. (1) lit. c) și art. 13 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările ulterioare;

— art. 6 alin. (2) lit. c) și art. 15 alin. (2) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 585/2016,

în temeiul prevederilor art. 17 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale și prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul muncii și justiției sociale și ministrul finanțelor publice emit prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă modelul extrasului situațiilor financiare anuale care se publică de întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul muncii și justiției sociale,
Gheorghiu-Daniela Barbu,
secretar de stat

p. Ministrul finanțelor publice,
Daniela Pescaru,
secretar de stat

EXTRASUL
situațiilor financiare anuale care se publică de întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție
în Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale

— model —

Denumire entitate .....

Județul .....

Adresa: localitatea ....., sectorul ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., ap. ...., telefon .....,
fax ....., codul poștal .....

Numărul și data înscrierii în Registrul asociațiilor și fundațiilor .....

Numărul și data înscrierii în Registrul federațiilor .....

Numărul și data înscrierii în registrul comerțului .....

Numărul și data înscrierii în Registrul societăților agricole .....

Codul unic de înregistrare | | | | | | | | | |

Cod clasă CAEN | | | | |

Indicatorii din situațiile financiare anuale/raportările contabile anuale¹ depuse pentru anul: | | | | |

Seria și numărul atestatului de întreprindere socială .....

Seria și numărul certificatului de întreprindere socială de inserție .....

I. Indicatorii din bilanț/situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii

A. Active imobilizate total .....

B. Active circulante total .....

C. Cheltuieli în avans .....

D. Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la un an .....

E. Active circulante nete/datorii curente nete .....

F. Total active minus datorii curente .....

G. Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an .....

H. Provizioane .....

I. Venituri în avans .....

J. Capitaluri proprii — total din care:

1. Excedentul/profitul exercițiului financiar/la sfârșitul perioadei de raportare .....

2. Deficitul/pierderea exercițiului financiar/la sfârșitul perioadei de raportare .....

3. Repartizarea excedentului/profitului exercițiului financiar², din care:

3.1. Repartizarea excedentului privind activitățile fără scop patrimonial .....

3.2. Repartizarea profitului privind activitățile economice .....

4. Repartizarea profitului exercițiului financiar³ .....

K. Total capitaluri .....

II. Indicatorii de rezultat

II.1. Indicatorii din contul rezultatului exercițiului/contul prescurtat al rezultatului exercițiului⁴:

1. pentru activitățile fără scop patrimonial:

— Venituri din activitățile fără scop patrimonial .....

— Resurse obținute de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale și subvenții pentru venituri .....

¹ Se vor prelua din situațiile financiare anuale/raportările contabile anuale, după caz, întocmite la sfârșitul anului calendaristic potrivit reglementărilor contabile aplicabile de către persoanele juridice fără scop patrimonial sau potrivit reglementărilor contabile aplicabile de către operatorii economici, respectiv Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare, sau Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu completările ulterioare.

² Se va completa din situațiile financiare anuale întocmite la sfârșitul anului calendaristic potrivit reglementărilor contabile aplicabile de persoanele juridice fără scop patrimonial.

³ Se va completa de operatorii economici care aplică fie Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare, sau Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu completările ulterioare.

⁴ Se vor completa din situațiile financiare anuale întocmite la sfârșitul anului calendaristic potrivit reglementărilor contabile aplicabile de persoanele juridice fără scop patrimonial.

- Cheltuieli privind activitățile fără scop patrimonial .....
- Excedent din activitățile fără scop patrimonial .....
- Deficit din activitățile fără scop patrimonial .....
- 2. pentru activitățile cu destinație specială:
  - Venituri din activitățile cu destinație specială .....
  - Cheltuieli privind activitățile cu destinație specială .....
  - Excedent din activitățile cu destinație specială .....
  - Deficit din activitățile cu destinație specială .....
- 3. pentru activitățile economice:
  - Venituri din activitățile economice .....
  - Cheltuieli privind activitățile economice .....
  - Profit din activitățile economice .....
  - Pierdere din activitățile economice .....
- 4. Venituri totale .....
- Cheltuieli totale .....
- Excedent/Profit .....
- Deficit/Pierdere .....
- II.2. Indicatorii din contul de profit și pierdere/situația veniturilor și cheltuielilor pentru operatorii economici⁵:
  - Venituri din exploatare — total .....
  - Cheltuieli din exploatare — total .....
  - Profit din exploatare .....
  - Pierdere din exploatare .....
  - Venituri financiare — total .....
  - Cheltuieli financiare — total .....
  - Profit financiar .....
  - Pierdere financiară .....
  - Venituri totale (venituri din exploatare + venituri financiare) .....
  - Cheltuieli totale (cheltuieli din exploatare + cheltuieli financiare) .....
  - Profit net .....
  - Pierdere netă .....

III. Activități desfășurate

III.1. Persoane juridice fără scop patrimonial:

Activități fără scop patrimonial, cod clasă CAEN I_ _ _ _ _

— Efectiv de personal ..... în anul I_ _ _ _ _

Activități economice, cod clasă CAEN I_ _ _ _ _

— Efectiv de personal ..... în anul I_ _ _ _ _

Durata efectivă de funcționare I_ _ _ (în luni) în anul I_ _ _ _ _

III.2. Operatori economici

Activitatea preponderentă, cod clasă CAEN I_ _ _ _ _

Activitatea preponderentă efectiv desfășurată, cod clasă CAEN I_ _ _ _ _

— Număr mediu de salariați ..... în anul I_ _ _ _ _

— Numărul efectiv de salariați existenți la data de 31 decembrie

Durata efectivă de funcționare I_ _ _ (în luni) în anul I_ _ _ _ _

⁵ Entitățile cărora le sunt incidente Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare, sau Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu completările ulterioare.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT

pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancaire

Având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (1), art. 17 alin. (2), art. 30 alin. (1), art. 31 alin. (5), art. 33 alin. (1), art. 40 și 54 din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancaire, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 73 alin. (1) din Legea nr. 93/2009 și ale art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Art. I. — Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancaire, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 octombrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 7 alineatul (1), după punctul 7 se introduce un nou punct, punctul 7¹, cu următorul cuprins:

„7¹. *dobânda anuală efectivă* — are înțelesul atribuit de art. 7 pct. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările și completările ulterioare, respectiv, după caz, de art. 3 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, în funcție de tipul contractului de credit și de legislația incidentă;”.

2. La articolul 7 alineatul (1), după punctul 12 se introduce un nou punct, punctul 12¹, cu următorul cuprins:

„12¹. *facilitatea de creditare acordată de către Banca Națională a României* — are înțelesul atribuit de Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 1/2000 privind operațiunile de piață monetară efectuate de Banca Națională a României și facilitățile permanente acordate de aceasta participanților eligibili, republicat, cu modificările ulterioare;”.

3. La articolul 26 alineatul (1), după litera b) se introduc două noi litere, literele c) și d), cu următorul cuprins:

„c) volumul total al creditelor de consum acordate în ultimele trei trimestre depășește 75.000.000 lei;

d) media lunară a dobânzilor anuale efective pentru creditele de consum acordate în luna de referință, ponderate în funcție de valoarea fiecărui credit la data acordării, determinată potrivit formulei prevăzute în anexa nr. 3 — Indicatori privind criteriile de înscriere în Registrul special, depășește oricare dintre limitele:

- (i) 200% în cazul creditelor de consum în lei, respectiv 133% în cazul creditelor de consum acordate în valută sau indexate la cursul unei valute, cu durata inițială de până la 15 zile inclusiv;
- (ii) 100% pentru creditele de consum în lei, respectiv 67% în cazul creditelor de consum acordate în valută sau indexate la cursul unei valute, cu durata inițială între 16 zile și 90 de zile inclusiv;
- (iii) de 10 ori rata dobânzii aferente facilității de creditare acordate de către Banca Națională a României, pentru creditele de consum în lei cu durata inițială de

peste 90 de zile, respectiv de 6,7 ori rata dobânzii aferente facilității de creditare permanentă acordate de către Banca Națională a României, pentru creditele de consum acordate în valută sau indexate la cursul unei valute cu durata inițială de peste 90 de zile; valoarea ratei dobânzii de referință menționate, utilizată pentru calcul, este cea valabilă la începutul lunii pentru care se întocmește raportarea, disponibilă public pe website-ul Băncii Naționale a României.”

4. La articolul 26, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Înscrierea instituțiilor financiare nebancaire în Registrul special se efectuează de către Direcția reglementare și autorizare din cadrul Băncii Naționale a României în situația în care Direcția supraveghere constată existența oricăreia dintre următoarele situații:

a) îndeplinirea cumulativă a limitelor aferente criteriilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) pentru 3 perioade de raportare trimestrială succesive;

b) îndeplinirea criteriului prevăzut la alin. (1) lit. c);

c) îndeplinirea în oricare lună aferentă unei perioade de raportare trimestrială a criteriului prevăzut la alin. (1) lit. d).”

5. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 29. — Instituțiile financiare nebancaire înscrise în Registrul special vor fi radiate din acest registru, rămânând înscrise în Registrul general, la îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) pentru o perioadă care cuprinde 3 raportări trimestriale succesive, nu mai îndeplinesc cel puțin una dintre limitele aferente criteriilor pentru înscrierea în Registrul special prevăzute la art. 26 alin. (1) lit. a) și b);

b) pentru o perioadă care cuprinde 3 raportări trimestriale succesive, nu mai îndeplinesc criteriul prevăzut la art. 26 alin. (1) lit. c);

c) pentru o perioadă care cuprinde 3 raportări trimestriale succesive, nu mai îndeplinesc criteriul prevăzut la art. 26 alin. (1) lit. d).”

6. După articolul 29 se introduce un nou articol, articolul 29¹, cu următorul cuprins:

„Art. 29¹. — În aplicarea prezentei secțiuni, prin *credite de consum* se înțelege creditele prevăzute la art. 3 lit. b) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare, cu modificările și completările ulterioare, acordate de instituțiile financiare nebancaire.”

7. Anexa nr. 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

ANEXA Nr. 3

Județul _____ | | |
 Denumirea instituției financiare nebankare: .....
 Adresa loc.: ....., sectorul ....
 Str.: ..... nr.: .....
 Telefon: ....., Fax: .....
 Numărul din registrul comerțului .....
 Data: [,] [,] [,] Cod unic de înregistrare: [, , , , ,]

INDICATORI
privind criteriile de înscriere în Registrul special

RON

DENUMIRE INDICATORI	Număr rând	Perioada de raportare*)								
		n-2			n-1			n		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
A. TOTAL CREDITE/FINANȚĂRI ACORDATE ȘI ANGAJAMENTE ASUMATE, sold la finele perioadei de raportare (rd. 2 + rd. 3)	1									
Total credite acordate (ct. 2011+2021+2031+2032+2041+2042+2051+2052+2061+2091+2311+2312+2411+2412+2731+2732+2751+2752+ extras 2811 + extras 2821+30111 + extras 3811 + extras 3821+401+402+4711+4712 + extras 4811 + extras 4821)	2									
Total angajamente asumate (ct. 901+903+911+913+981)	3									
B. TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI SURSE ÎMPRUMUTATE, sold la finele perioadei de raportare (rd. 5 + rd. 6)	4									
Total capitaluri proprii (ct. 501+502-503-508+511+512+513+514+516+519±581±591-592)	5									
Total surse împrumutate (ct. 2321+2322+2431+2432+2711 (solduri creditoare)**) + 2741+2742+2761+2762+30121+3251+3581+3582 – extras 3741 – extras 3742+4721+4722+531+532)	6									
C. VOLUMUL TOTAL AL CREDITELOR DE CONSUM***) ACORDATE****)	7									
D. RATA MEDIE A DOBÂNZILOR ANUALE EFECTIVE PENTRU CREDITELE DE CONSUM***) ACORDATE ÎN LUNA DE REFERINȚĂ PONDERATE CU VALOAREA CREDITELOR, determinată potrivit formulei de calcul $\overline{DAE}$ *****)										
— credite cu durata inițială de până la 15 zile, inclusiv										
— în lei	8									
— în valută	9									
— credite cu durata inițială între 16 zile și 90 de zile, inclusiv										
— în lei	10									
— în valută	11									
— credite cu durata inițială de peste 90 de zile										
— în lei	12									
— în valută	13									

*) n — reprezintă perioada de raportare trimestrială. Indicatorul de la lit. C se va calcula pentru fiecare trimestru pe baza valorii creditelor nou-acordate în perioada de referință, înregistrată la data acordării. Valoarea aferentă criteriului de la lit. D se va completa pentru finele fiecărei luni din trimestrul de raportare.

**) Sintagma «solduri creditoare» se referă la prezentarea distinctă a sumei soldurilor analitice creditoare, componente ale soldului contului sintetic bifuncțional 2711 «Conturi curente la instituții de credit».

***) Sintagma «credite de consum» se referă la creditele prevăzute la art. 3 lit. b) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare, cu modificările și completările ulterioare, acordate de instituțiile financiare nebankare în baza Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebankare, cu modificările și completările ulterioare. La determinarea valorii indicatorilor aferenți criteriului de la lit. D nu se iau în considerare operațiunile de creditare în condiții de favoare, așa cum sunt acestea definite potrivit prezentului regulament.

****) Se vor avea în vedere toate creditele acordate în perioada de raportare, inclusiv cele care au fost rambursate și nu se regăsesc în sold la finele perioadei de raportare și cele care reprezintă refinanțări ale creditelor acordate.

$$*****) \overline{DAE} = \frac{\sum_{k=1}^n DAE_k * C_k}{\sum_{k=1}^n C_k},$$

unde $\overline{DAE}$ = rata medie a dobânzilor anuale efective pentru creditele de consum acordate în luna de referință ponderate cu valoarea creditelor, DAE_k = fiecare nivel distinct al dobânzii anuale efective pentru creditele de consum acordate în luna de referință, C_k = valoarea creditelor de consum acordate cu dobânda anuală efectivă DAE_k în luna de referință.

Administrator
 (conducătorul entității),
 Numele, prenumele, semnătura și ștampila
 instituției financiare nebankare

Conducătorul compartimentului financiar-contabil,
 Numele, prenumele și semnătura”

8. Anexa nr. 5a se modifică și va avea următorul cuprins:

ANEXA Nr. 5a

**CRITERII DE ÎNCADRARE
a elementelor de activ în categorii de risc de credit****a) Pondere 0%:**

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de administrațiile centrale și băncile centrale ale țărilor din zona A;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de Comunitățile Europene;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri garantate în mod direct, expres, irevocabil și necondiționat de administrațiile centrale și de băncile centrale din zona A sau de Comunitățile Europene;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de administrațiile centrale sau de băncile centrale din zona B, exprimate și finanțate în moneda națională a împrumutătorului;

— elemente de activ și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri garantate printr-un colateral sub formă de titluri emise de administrațiile centrale, băncile centrale din zona A sau de Comunitățile Europene ori de obligațiuni emise de instituția împrumutătoare și încredințate acesteia.

b) Pondere 20%:

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de instituțiile de credit din zona A;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului garantate prin depozite în numerar plasate la o instituție de credit din zona A și cesionate în favoarea instituției împrumutătoare;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de instituțiile de credit din zona B, cu scadență reziduală mai mică sau egală cu un an, dar care nu constituie fonduri proprii ale acestor instituții;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de entități financiare aflate sub supravegherea prudențială a unor autorități competente din statele membre;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri înregistrate față de administrațiile regionale sau locale din zona A;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri garantate în mod direct, expres, irevocabil și necondiționat de administrațiile regionale sau locale din zona A.

c) Pondere 35%:

— elemente de activ constituind creanțe reprezentând expuneri garantate cu garanții intrinseci aferente operațiunilor de leasing financiar;

— elemente în afara bilanțului de natura angajamentelor de finanțare date în favoarea clienței ce decurg dintr-o tranzacție de leasing financiar care are ca obiect bunuri imobile, reprezentând expuneri garantate cu dreptul de proprietate al instituției financiare nebankare asupra bunului imobil respectiv.

d) Pondere 50%:

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri garantate cu ipotecă în favoarea instituției financiare nebankare, de ranguri superioare ipotecilor instituite în favoarea altor creditori. Valoarea proprietății va fi determinată potrivit prevederilor legale în materie și normelor proprii ale instituției financiare nebankare. Evaluarea va fi efectuată cel puțin o dată pe an;

— elemente de activ constituind creanțe și elemente din afara bilanțului, reprezentând expuneri garantate cu garanții constând în gaj cu sau fără deposedare;

— elementele din afara bilanțului cu risc mediu, menționate în anexa nr. 5b la regulamentul.

e) Pondere 100%:

— expunerile din elemente de activ și elemente din afara bilanțului, care nu sunt menționate la celelalte litere.

f) Pondere 1000%:

— elemente de activ constituind creanțe rezultate din credite de consum în înțelesul art. 3 lit. b) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012, cu modificările și completările ulterioare, indiferent dacă se regăsesc între cele menționate la lit. a) — e), acordate începând cu data de 1 octombrie 2017, a căror dobândă anuală efectivă depășește limita prevăzută la art. 26 alin. (1) lit. d) din regulamentul, aferentă duratei inițiale și monedei creditului.”

Art. II. — În termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii raportării aferente trimestrului IV al anului 2017, Banca Națională a României înscrie în Registrul special instituțiile financiare nebankare ai căror indicatori raportați depășesc pragurile prevăzute la art. 26 alin. (1) lit. c) și/sau lit. d) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebankare, cu modificările și completările ulterioare.

Art. III. — Prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 octombrie 2017, cu excepția dispozițiilor art. I pct. 8, care se aplică începând cu data de 1 februarie 2018.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 13 septembrie 2017.
Nr. 1.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

